ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

Bezpieczeństwo lokalne – przedmiotem i celem współpracy międzysamorządowej

Jarosław Komża
ekspert ZMP

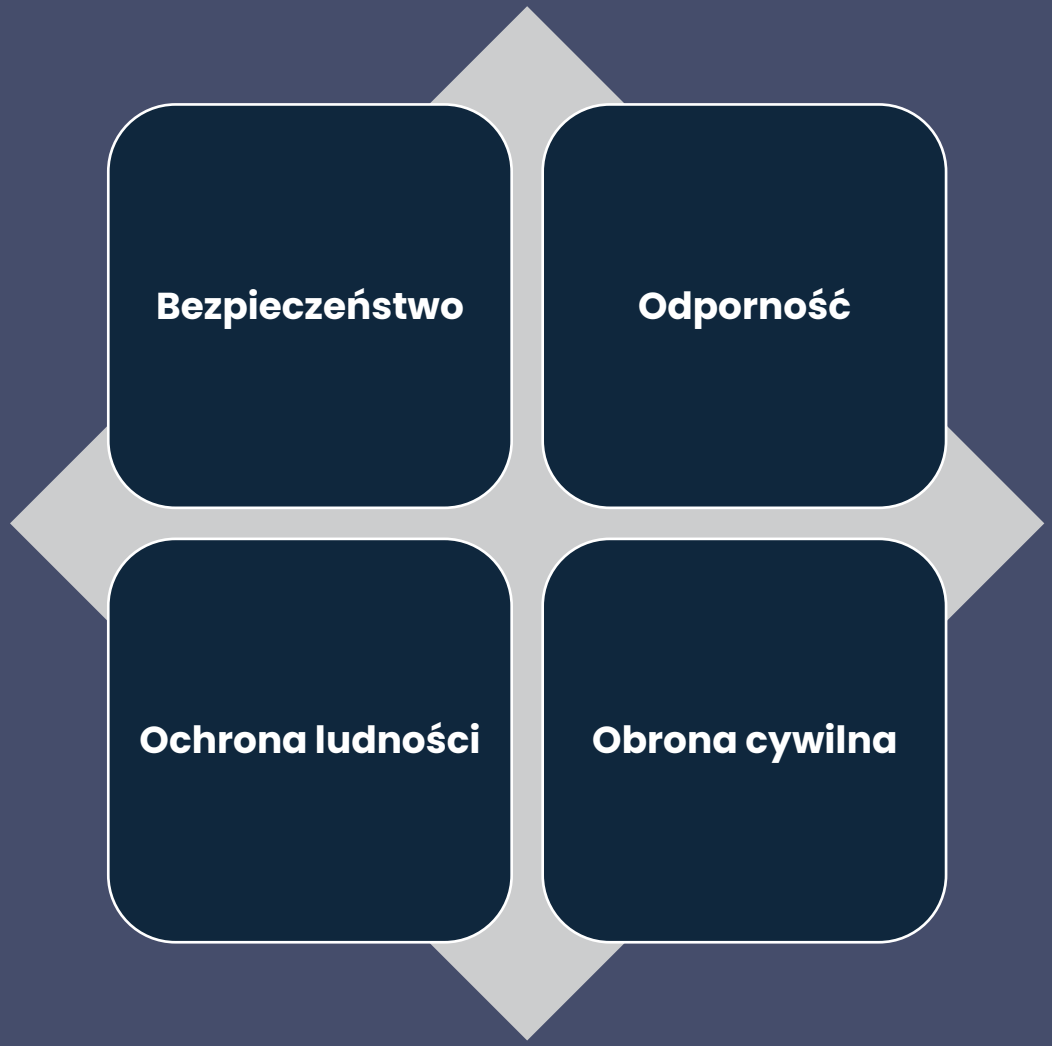
III Forum Samorządności Aglomeracji Konińskiej, 2026.11.10

Gdańsk, fot. Archiwum ZMP

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

Bezpieczeństwo
cel / wartość

Odporność
suma zdolności społeczeństwa
(postaw, wiedzy, umiejętności)

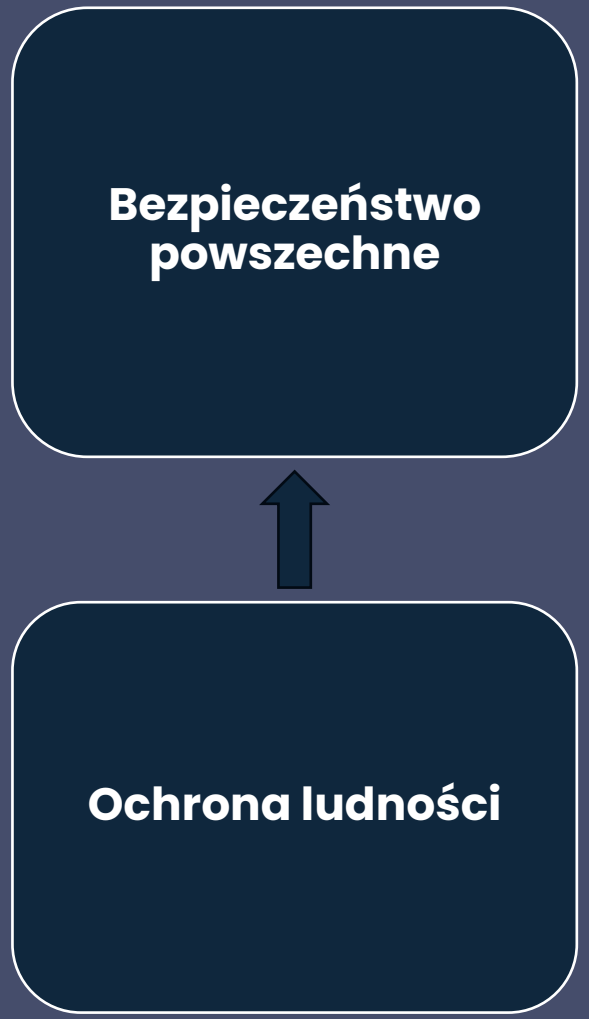
Ochrona ludności
zorganizowany zbiór podmiotów, zadań, zasobów

Obrona cywilna
jedna z funkcji OL

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

Bezpieczeństwo powszechne
Ochrona ludności

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

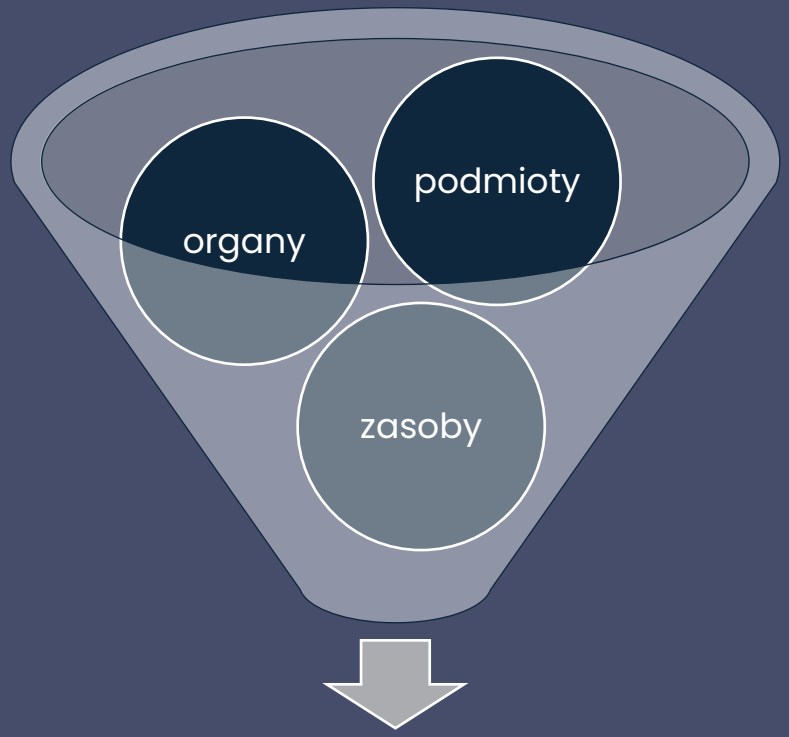
Ochrona ludności

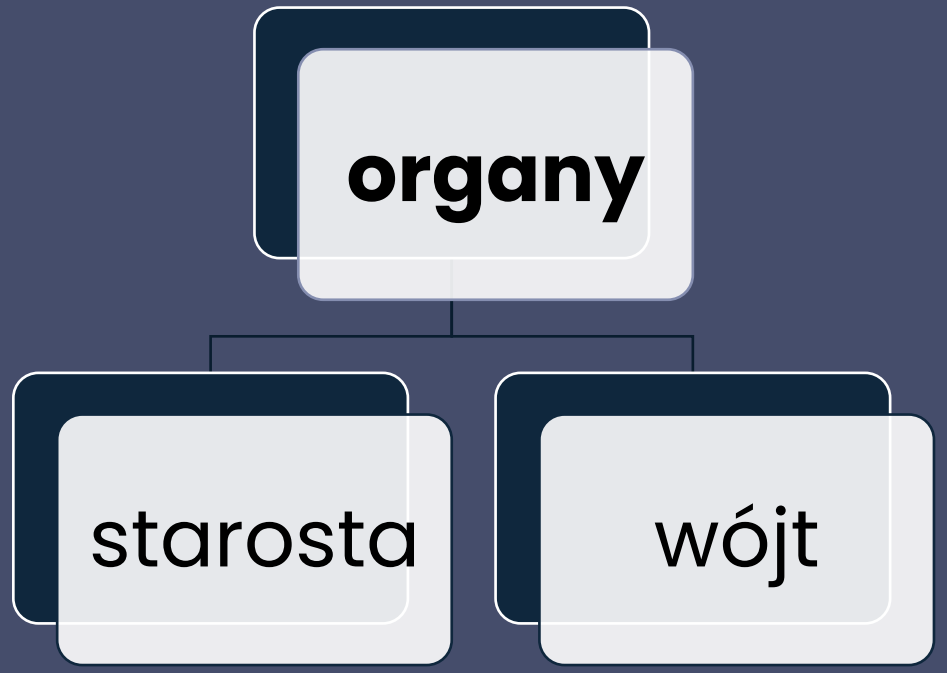
Ochrona (ocalenie) **życia i zdrowia ludzi** oraz cennego **mienia, dóbr dziedzictwa kulturowego i środowiska** w zakresie niezbędnym do przeżycia, a także zapewnienie pomocy humanitarnej i prawnej **w razie bezpośredniego zagrożenia tych wartości w czasie katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych** oraz bezpośrednio po nich.

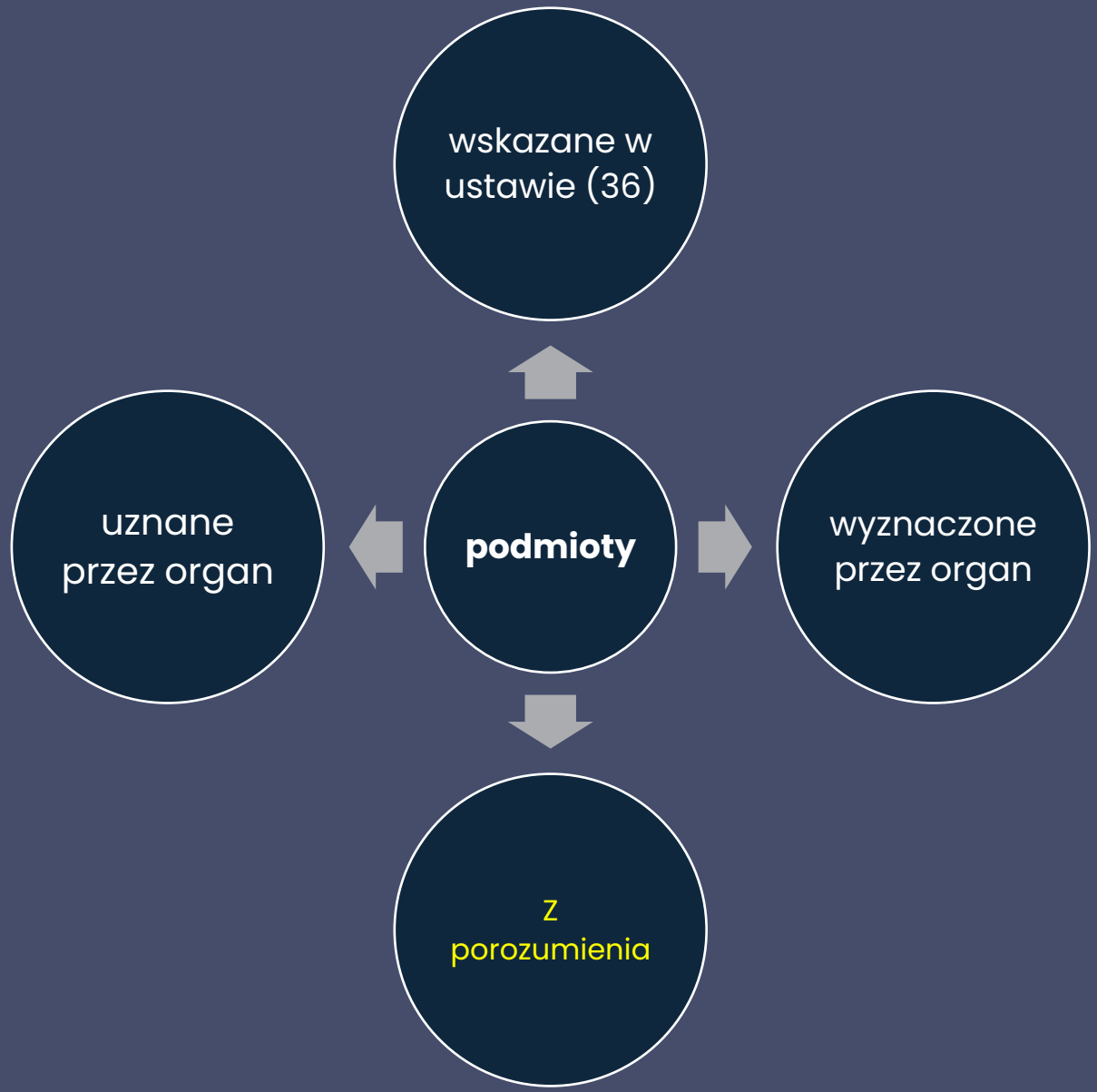
Ochrona ludności jako system

Art. 2. 1. Ochrona ludności to **system** składający się z **organów administracji publicznej** wykonujących zadania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności przez ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia, w tym zwierząt, infrastruktury niezbędnej do zaspokojenia potrzeb bytowych, dóbr kultury i środowiska w sytuacji zagrożenia, zwanych dalej „**organami ochrony ludności**”, **podmiotów wykonujących te zadania**, zwanych dalej „**podmiotami ochrony ludności**”, oraz **zasobów ochrony ludności.**

system ochrony ludności

organy
starosta
wójt

wskazane w ustawie (36)
uznane przez organ
podmioty
wyznaczone przez organ
z porozumienia

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

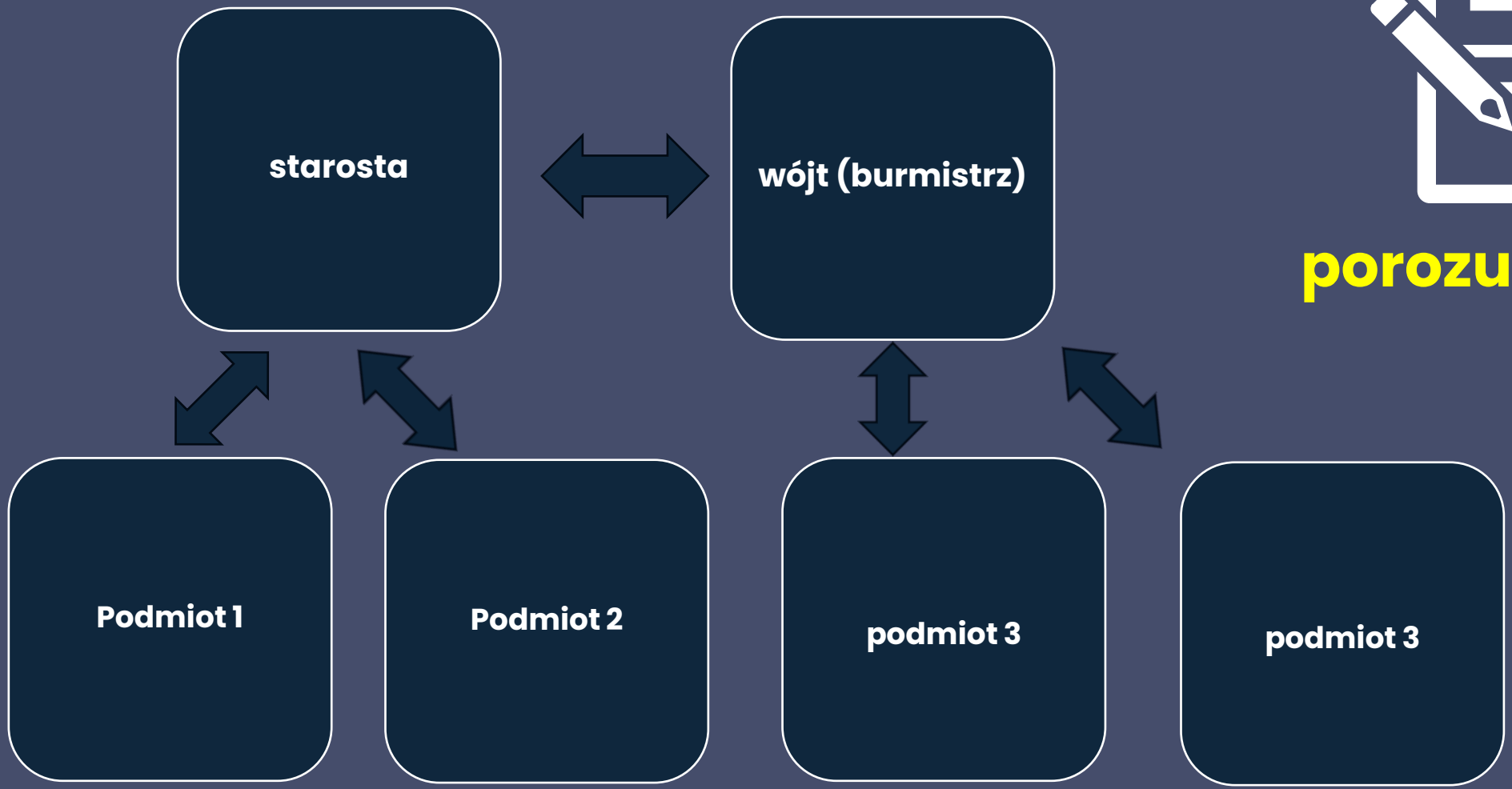
www.miasta.pl

- **zarządcze** (kierowanie, koordynowanie, nadzorowanie, organizowanie), w tym wykorzystanie podmiotów
- **dotyczące zasobów: infrastruktury i ludzi** (pozyskiwanie, utrzymanie, wykorzystywanie) w tym OZO, magazynów itp.
- **dotyczące budowanie lokalnej odporności społecznej**
- **związane z powiadamianiem, ostrzeganiem i alarmowaniem ludności**

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

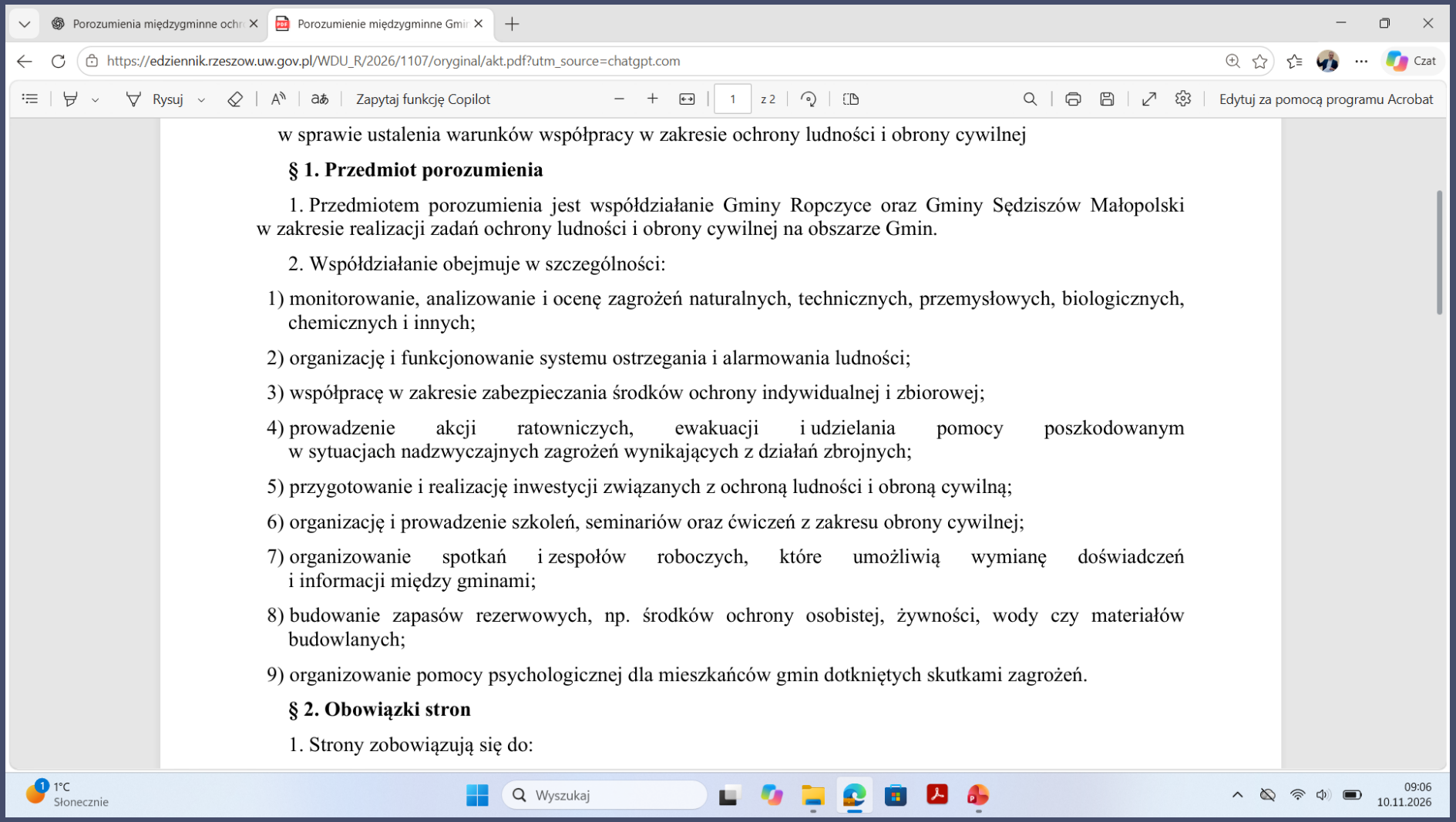
www.miasta.pl

porozumienie

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

porozumienie

www.miasta.pl

Wieloaspektowe badanie potencjału miast średnich do budowy lokalnego systemu ochrony ludności

5-24.04.2026, 70 miast średnich

- wymiar strategiczny
- wymiar kadrowo-organizacyjny
- wymiar materialny
- wymiar finansowy
- wymiar relacyjny

wymiar strategiczny

Analiza zagrożeń

"Czy Pana/Pani miasto dysponuje aktualną analizą strategiczną zagrożeń" –

→ **pozytywnie** odpowiedziało **71%** respondentów.

Aktualnej analizy zagrożeń nie ma 20% miast, a 9% nie ma o tym wiedzy.

- 19% analiz wykonanych w ciągu ostatniego półrocza,
- 38% w ciągu ostatniego roku,
- 38% z nich ma ponad 2 lata,

→ Ponad **połowa analiz (56%)** zawiera identyfikację zagrożeń **specyficznych dla miasta.** Reszta (mniejszość - 44%) ich nie zawiera.

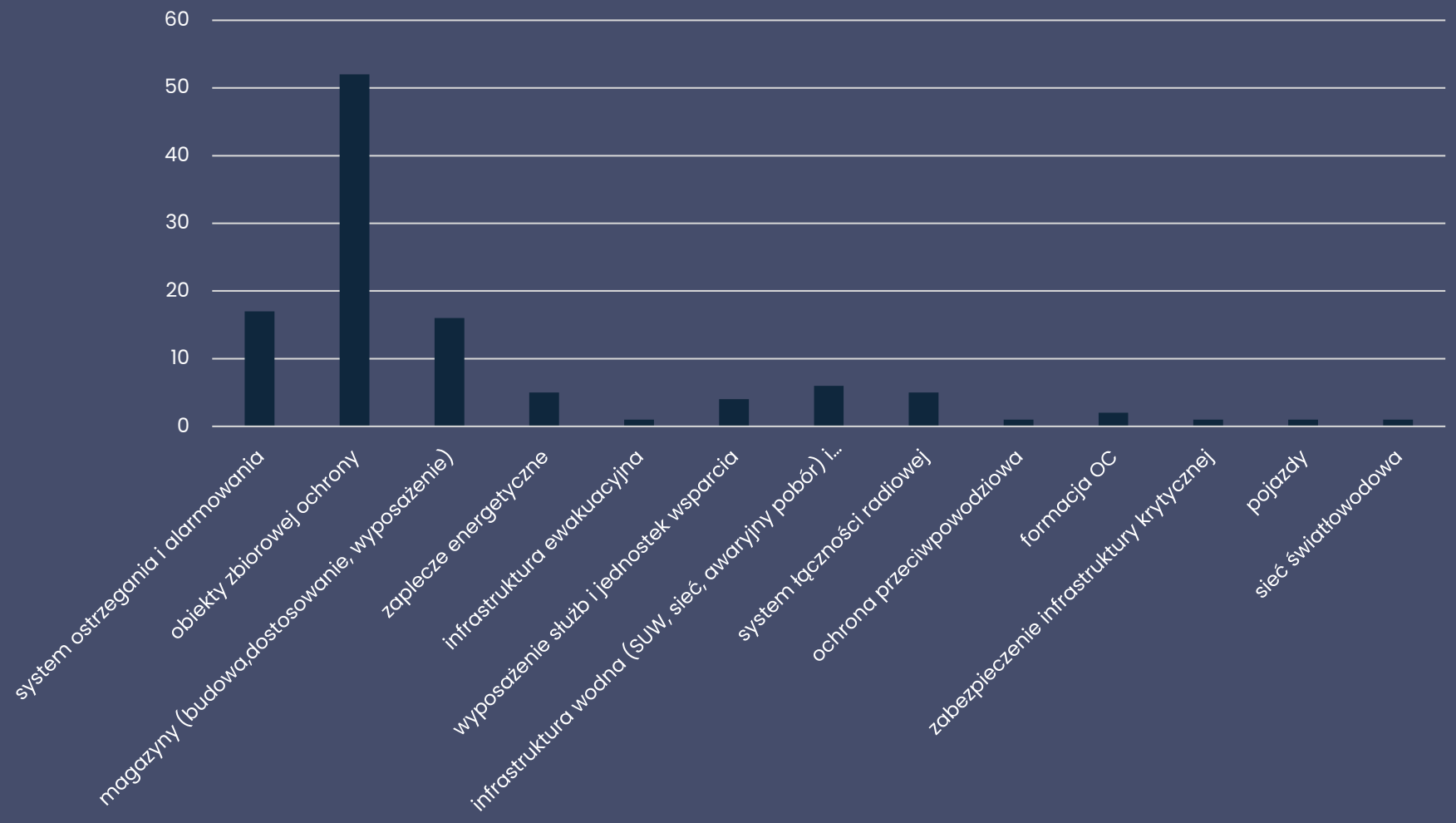
wymiar kadrowo-organizacyjny

- Niemal połowa (**49%)** komórek organizacyjnych i stanowisk pracy dysponuje **obsadą kilkuosobową**: 2-3 etaty (28% odpowiedzi) i powyżej 3 etatów (21%);
- Większość respondentów jest zdania, że w przypadku ich komórki obsada jest **niewystarczająca** (**61%**), a 21% respondentów jest przeciwnego zdania. Co ciekawe, **18% respondentów nie potrafiło tego określić**.;
- Zapytani, jak duża powinna być liczba pracowników ich komórki odpowiadający podawali bardzo różne wielkości. Największym wskazaniem było 10, najczęściej pojawiały wskazania **2–3 pełne etaty**.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

wymiar infrastrukturalny

Stan miejskiej infrastruktury OL:

- 10% respondentów uznaje jako zadowalający oraz 11% jako wystarczający;
- **79% j**ako **niewystarczającą**, ale w trakcie odtwarzanie, modernizacji i rozbudowy

wymiar relacyjny

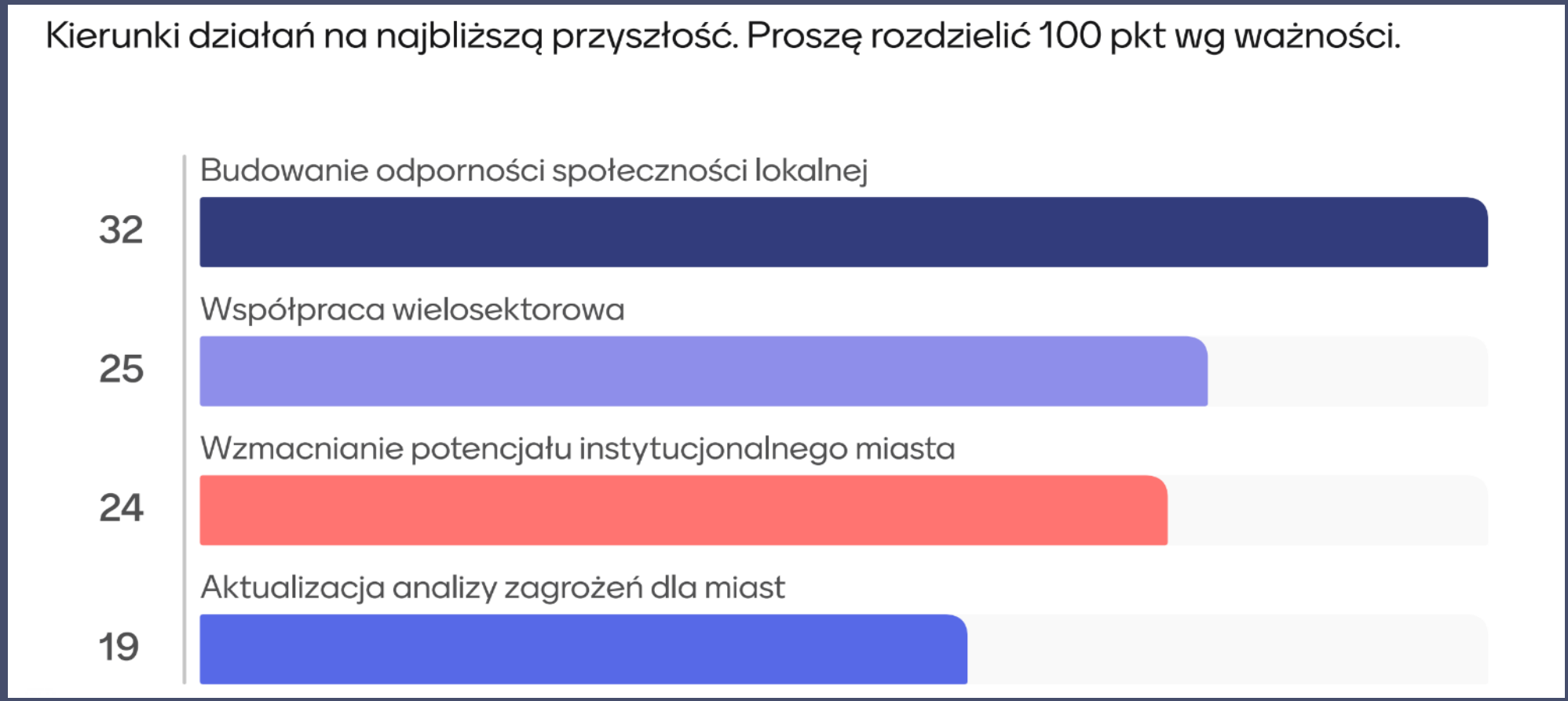
- **47%** burmistrzów / prezydentów nawiązała współpracę ze swoimi odpowiednikami w gminach sąsiednich. Dominuje **wymiana doświadczeń**. 37% planuje zrobić to w najbliższym czasie.
- Nawiązana współpraca oceniana jest w zdecydowanej większości (**69%**) **pozytywnie**. Ale 30% respondentów nie potrafi jej ocenić.
- 14% szefów miast nie planuje w najbliższym czasie nawiązywać sąsiedzkiej współpracy.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

Kierunki działań na najbliższą przyszłość

- dyskusja 13.05.20026, webinar ZMP dla miast (100 osób)

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

Bez sąsiedzkiej współpray międzysamorządowej gmina nie pozyska pieniędzy na przedsięwzięcia ochrony ludności w latach 2027–2031.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

Zapraszamy na część warsztatową

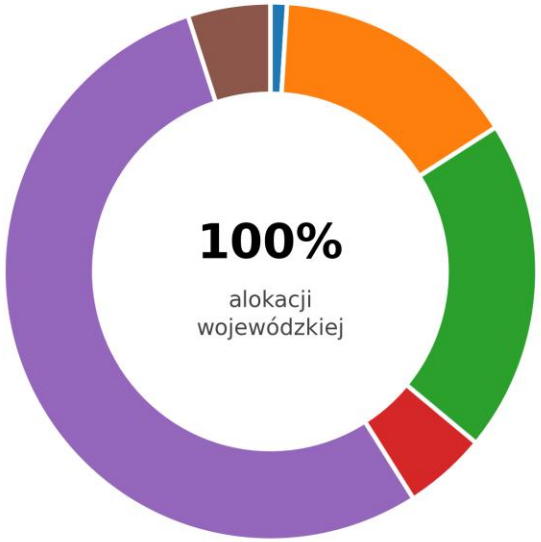
ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

POLiOC 2027–2031 – priorytety i % alokacji nakładów

PROGRAM OCHRONY LUDNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ 2027–2031

PODZIAŁ PROCENTOWY

SZEŚĆ OBSZARÓW PROGRAMU

Udział w limicie środków części wojewódzkiej

O1 | Personel ochrony ludności	1%
O2 | Ciągłość działania i baza magazynowa	15%
O3 | Wyposażenie organów i podmiotów ochrony ludności	20%
O4 | Łączność oraz wykrywanie, ostrzeganie i alarmowanie oraz bezpieczeństwo teleinformatyczne	5%
O5 | Infrastruktura ochronna	54%
O6 | Edukacja, szkolenia i działalność naukowo-badawcza	5%

Uwaga: proporcje dotyczą wyłącznie części wojewódzkiej; nie obejmują części centralnej ani obszaru 7.

Pakiet odporności gminy (powiatu)

1) **procedury współpracy ze szczeblem powiatowym, woj., sołectwami, OSP, NGO, przedsiębiorcami**;
2) awaryjne źródła energii elektrycznej dla kluczowych obiektów gminnych;
3) zaopatrzenie w wodę, żywność oraz środki higieniczne, opatrunkowe i sprzęt kwaterunkowy;
4) co najmniej jeden magazyn zasobów ochrony ludności;
5) co najmniej jeden lokalny punkt przetrwania;
6) podstawowe wyposażenie OSP i innych podmiotów ochrony ludności;
7) awaryjna łączność kompatybilna z systemem bezpiecznej łączności państwowej;
8) zintegrowany system powiadamiania, ostrzegania i alarmowania mieszkańców;
9) punkty schronienia i miejsca doraźnego schronienia;
10) przeszkolenie personelu ochrony ludności gminy, OSP i sołtysów.

POLiOC 2027-2031

Plan wykonawczy JST:

- diagnoza stanu wyjściowego zasobów i analiz potrzeb,
- identyfikacja zasobów społecznych,
- wykaz inwestycji,
- plan geograficznej dyslokacji zasobów, z uwzględnieniem współpracy z innymi JST,
- harmonogram realizacji zadań.

POLiOC 2027-2031

Organ OL realizując inwestycję powinien:

1) wykazać kwalifikowalność inwestycji do Programu **na jeden z poniższych sposobów:** wskazanie obszaru, podobszaru i zadania, które realizuje inwestycja, wraz z uzasadnieniem; wskazanie asortymentu w wykazie kwalifikowanych zakupów;
2) stwierdzić kwalifikowalność podmiotową;
3) wykazać zasadność inwestycji w zakresie: celowości z uwzględnieniem już posiadanych zasobów, zgodności z potrzebami obronnymi, lokalizacji geograficznej inwestycji;
4) określić przewidywany wpływ inwestycji na rozwój zdolności albo na utrzymanie wcześniej osiągniętego poziomu zdolności.

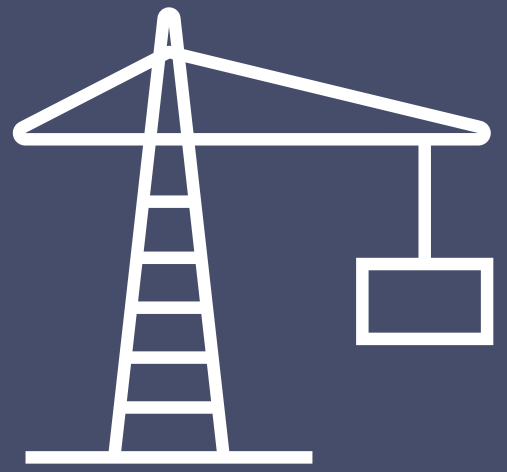
Uwarunkowania inwestycji

- Wojewoda opracowuje i przedstawia JST **przejrzyste zasady wnioskowania i oceny wniosków** dotyczących inwestycji;
- **Max. wklad własny JST – 20%** wartości inwestycji (w uzasadnionych przypadkach może zostać zwiększony);
- Min. 75% limitu województwa w o. 3 "wyposażenie organów i podmiotów" na zadania obronne (PSP, OSP, straż wojskową w KSRG) oraz na rozwój jednostek, z tego 50% na OSP, a resztę PSP i WOP

Powiaty powinny wspierać szczebel gminny w dokonaniu oceny ryzyka niezbędnej do planowania inwestycji.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

jaroslaw.komza@zmp.poznan.pl

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH

www.miasta.pl

Wymieńmy się doświadczeniami

